

ENFLASYON MUHASEBESİ UYGULAMASI İLE İLGİLİ MESLEK MENSUPLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: BATMAN-SİİRT ÖRNEĞİ*

A RESEARCH ON PROFESSIONAL MEMBERS RELATED TO INFLATION ACCOUNTING PRACTICE: THE CASE OF BATMAN-SİİRT

Dr. Öğr. Üyesi İpek YAYLALI¹

ÖZ

Sosyal istikrarın ve refah düzeyinin artmasında temel koşul fiyat dengesinin sağlanması ve kişi başına düşen gelirin artırılmasıdır. Enflasyon, bireylerin satın alma gücündeki değişimi yansıtmaktadır. Mal ve hizmet fiyatlarında sürekli artış olarak belirtilen enflasyon, işletmelerin finansal tablolarının düzenlenmesinde birtakım bozucu etkilere sahiptir. Bu nedenle, enflasyon faktörünün finansal tablolar üzerindeki etkilerinin düzeltilmesinde enflasyon muhasebesi uygulanmaktadır. Bu çalışmada enflasyon muhasebesine ilişkin farkındalık ve algının meslek mensuplarının bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışma; Batman-Siirt Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler (SMMM) odasına kayıtlı bulunan muhasebe meslek mensupları üzerine yapılmıştır. Batman-Siirt SMMM'ya kayıtlı olan meslek mensuplarının enflasyon muhasebesi uygulamaları hakkındaki farkındalık, algı ve bilgi düzeyleri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Batman-Siirt SMMM'ya kayıtlı 200 muhasebe meslek mensubu bulunmaktadır. Anket sorularının cevaplanmasında 165 muhasebe meslek mensubu katılım sağlamıştır. Elde edilen anket verileri SPSS 22.0 programında analize tabi tutulmuş olup korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre, enflasyon muhasebesi uygulamalarına ilişkin farkındalık ve algı değişkenlerinin bilgi düzeyi değişkeni üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Enflasyon Muhasebesi, Meslek Mensupları, Batman-Siirt SMMM.

JEL Sınıflandırma Kodları: M40, M41, M42, M49.

ABSTRACT

The basic condition for social stability and welfare is to achieve price equilibrium and increase per capita income. Inflation reflects the change in the purchasing power of individuals. Inflation, which is defined as a continuous increase in the prices of goods and services, has some distorting effects on the preparation of financial statements of enterprises. Therefore, inflation accounting is applied to correct the effects of inflation factor on financial statements. In the study, it is aimed to determine whether awareness and perception of inflation accounting has a significant effect on the level of knowledge of professional members. The study is conducted on accounting professionals registered in Batman-Siirt Chamber of Certified Public Accountants (SMMM). It is tried to evaluate the awareness, perception and knowledge levels of the professional members registered to Batman-Siirt CPA about inflation accounting practices. There are 200 accounting professionals registered to Batman-Siirt CPA. 165 accounting professionals participated in answering the survey questions. The survey data obtained are analyzed in SPSS 22.0 program and correlation and regression analysis are applied. According to the results of the analysis, awareness and perception variables regarding inflation accounting practices have a significant and positive effect on the knowledge level variable.

Keywords: Inflation, Inflation Accounting, Professional Members, Batman-Siirt SMMM.

JEL Classification Codes: M40, M41, M42, M49.

* Bu çalışma için İstanbul Medipol Üniversitesi Etik Kurulundan E-43037191- 70339 sayılı ve 11.09.2024 tarihli etik kurul onayı alınmıştır.

¹ İstanbul Medipol Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü, ipek.yaylali@medipol.edu.tr

EXTENDED SUMMARY

Purpose and Scope:

The aim of the study is to determine whether awareness and perception of inflation accounting have a significant effect on the level of knowledge about inflation accounting. In order to determine these effects on the members of the profession, inflation accounting practice is discussed from various perspectives. It is tried to determine whether inflation accounting application; information in practice, workload, whether it is useful, whether it increases income and expenses, the problems encountered, the success of implementation, the degree of difficulty, whether the training and preliminary period given in the application of inflation accounting is sufficient, whether the inflation accounting application is kept outside the accounting recording system, whether the scope of inflation accounting application is sufficient, whether the inflation accounting application is applied in temporary tax periods or after the year or partially.

Design/methodology/approach:

It is tried to evaluate the thoughts of accounting professionals registered to Batman-Siirt SMMMO about inflation accounting in accounting processes and in the accurate preparation of financial statements, awareness, perception and knowledge level of inflation accounting practices in accounting processes. The questionnaire consists of two parts. In the first part, demographic characteristics of the professional members are discussed. For demographic characteristics, 3 questions are asked to accounting profession members. In the second part, a total of 21 questions are asked to reveal the perception, awareness and knowledge level of inflation accounting practices among professional members. In the questionnaire, questions are determined under separate headings for 3 variables and 11 questions are asked for “knowledge level”, 6 questions for “perception” and 4 questions for “awareness”. A 5-point Likert scale is used for the relevant propositions.

Findings:

In the study, it is measured whether there is a relationship between the perception, awareness and knowledge level values of professional members towards inflation accounting. As a result of the reliability analysis, the correlation relations among the variables of perception, awareness and knowledge level towards inflation accounting and whether perception and awareness towards inflation accounting influence the level of knowledge are examined. In addition, it is also measured whether the mean scores of demographic variable groups on perception, awareness and knowledge level towards inflation accounting differs. As a result of the reliability analyses conducted with the data obtained from 165 participants, the final reliability values of the propositions related to Perception, Awareness and Knowledge Level variables are 0.617, 0.644 and 0.822, respectively. In the study, in which the perception, awareness and knowledge levels of professional members about inflation accounting are measured, the research model is established based on the variables that emerged after the reliability analysis. It is examined whether perception and awareness about inflation accounting have a significant effect on the level of knowledge about inflation accounting. Accordingly, the research hypotheses are as follows: H1: Awareness of inflation accounting has a significant effect on the level of knowledge; H2: Perception of inflation accounting has a significant effect on the level of knowledge.

Conclusion and Discussion:

In the study, in which the knowledge, awareness and perception of professional members regarding inflation accounting are measured, it is tested whether awareness and perception of inflation accounting have a significant effect on the level of knowledge regarding inflation accounting. As a result of the analysis, awareness and perception variables have a significant and positive effect on the knowledge level variable. As awareness and perception about inflation accounting increase, the level of knowledge about inflation accounting also increases. Awareness and perception variables explain 28.6% of the knowledge about inflation accounting. Although this rate is not very high, it is a significant explanation rate. In addition, it is observed that the effect of awareness on the level of knowledge about inflation accounting is higher than the effect of perception. When demographic variables are analysed, it is seen that knowledge, awareness and perception do not differ significantly for male and female groups and professional working hours groups. The mean knowledge, awareness and perception of age groups about inflation accounting differ significantly. It is seen that the average knowledge about inflation accounting decreases with increasing age, but awareness and perception about inflation accounting increases. In general, it is seen that there is a lack of studies on the attitudes of professional members who play an active role in this process regarding inflation accounting practices. However, it would be beneficial to increase the studies on the professional members who have the most difficulties in this process and contribute to the sustainability of enterprises in the face of this practice. Therefore, it can be said that it is important in terms of having few studies in literature and eliminating the deficiencies on the subject.

1. GİRİŞ

Enflasyon, alım gücündeki azalmadır. Enflasyon kapsamında meydana gelen fiyat değişimleri nedeniyle ürünlerin gerçek değeri hesaplanamaz duruma gelerek finansal tablolardaki bilgilerin doğruluğunu sorgular hale getirmiş ve işletmeleri enflasyon muhasebesine yönlendirmiştir. Enflasyon muhasebesinin devreye girmesiyle birlikte meslek mensuplarının iş yükü artmış beraberinde uygulama ile ilgili belirsizlikleri de ortaya çıkartmıştır. Bu zorluklar içerisinde yer alan meslek mensuplarının enflasyon muhasebesi karşısındaki bilgi, yeterlilik, tutum ve düşünceleri süreçlerin yönetiminde büyük önem taşımaktadır.

Enflasyon muhasebesi uygulaması, finansal tabloların gerçeğe uygun değerle sunulması kapsamında isteğe bağlı bir uygulama olmaktan çıkmış bir zorunluluk haline gelmiştir. Dolayısıyla işletmelerin yararlanmaları gereken bir uygulama olup işletmeler hakkında finansal tabloların doğru, güvenilir ve zamanında finansal ve ekonomik bilgi sunma açısından önem taşımaktadır. Özellikle 2020 yılı başlarında enflasyon oranlarının artması ile fiyat istikrarsızlığı önemli bir sorun haline gelmiştir. 2020 yılında aniden ortaya çıkan ve dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını enflasyon oranlarının artmasında önemli paya sahiptir. Bununla birlikte Rusya-Ukrayna savaşı, sevkியatta yaşanan kesinti, enerji ve mal tedarikinde ortaya çıkan aksaklıklar da arz kıtlığını artırarak enflasyon oranlarının hızlıca yükselmesine yol açmıştır (Lu vd., 2023).

Enflasyon muhasebe uygulaması işletmenin iç ve dış paydaşlarını önemli ölçüde etkilemekte ve paydaşların karar almasında önem taşımaktadır. Ayrıca işletmeler nezdinde sürdürülebilirlik kavramı önemli hale geldiğinde nitelikli, doğru ve faydalı muhasebe bilgilerinin üretilmesinde enflasyon muhasebesi bir zorunluluktur (Çevik, 2023). Enflasyon muhasebesi uygulamaları kapsamında düzenlenen finansal tablo ve finansal raporların işletmelerin gerçek durumunu yansıtmaları nedeni ile karar alıcıların yanlış karar almalarını engellemektedir. Söz konusu finansal tablolarda belirsizlikleri ortadan kaldırma ve yanlışları düzeltme ise enflasyon muhasebesinin devreye girmesi ile mümkündür.

Enflasyon muhasebe uygulamaları sonucunda işletmeler vergi yükü ile karşı karşıya kalsalar da aslında süreç ve faaliyetlerde ortaya çıkan olumsuzlukların minimum seviyeye indirilmesi, belirsizliklerin yok edilmesi ve gerçek bilgilerin sunulması kapsamında fayda sağlayan bir muhasebe yöntemi olarak ifade edilmektedir (Akyol, 2023).

Enflasyon muhasebesi, 30 Aralık 2003 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanarak “Vergi Usul Kanunu”, “Gelir Vergisi Kanunu” ile “Kurumlar Vergisi Kanunu”nda Değişiklikleri içeren 1 Ocak 2004 tarihinde 5024 sayılı Kanun ile yürürlüğe girmiştir (Koçak vd., 2023). 2021 yılı sonuna kadar uygulanmayan enflasyon muhasebesi hem ekonomistler hem de uzmanlar tarafından yeniden uygulanması gerektiği belirtilerek, enflasyon muhasebesine ilişkin esaslar 2023 yılının sonunda kamu idaresince resmi olarak ilan edilmiştir (Çetin ve Bozdoğan, 2023).

Bu çalışmanın amacı, enflasyon muhasebesine ilişkin farkındalık ve algının bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığını tespit etmektir. Çalışmada öncelikli olarak konunun önemini ortaya koymak üzere Enflasyon muhasebesi ile ilgili detaylı bir literatür çalışması yapılmıştır. Enflasyon muhasebesi uygulamalarında kilit konumda olan muhasebe meslek mensuplarının araştırmaya konu edilmesi önem taşımaktadır. Literatür çalışmalarında enflasyon muhasebesine yönelik meslek mensupları üzerinde yapılan çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Genellikle yapılan çalışmalarda enflasyon muhasebesi farklı boyutlarıyla ele alınmıştır. Araştırmada, finansal tablo ve raporlamaların gerçeğe uygun değerle sunulması ve önemli kararların alınmasında işletmeler için hayati önem taşıyan enflasyon muhasebesi uygulamalarına ilişkin meslek mensuplarının farkındalık, algı ve bilgi düzeyleri ölçülmeye çalışılmıştır. Enflasyon muhasebesi uygulamalarının meslek mensupları üzerindeki etkilerini ortaya koymak üzere anket çalışması yapılmıştır. Sonuç kısmında ise anket verileri analiz edilmiştir. Meslek mensuplarının demografik özellikleri hakkında bilgiler ve enflasyon muhasebe uygulamasına yönelik meslek mensuplarının farkındalık, algı ve bilgi düzeyine ilişkin yargılar yorumlanmıştır.

2. ENFLASYON VE ENFLASYON MUHASEBESİ KAVRAMI

Enflasyon kavramı, işletmeleri etkilemekle birlikte bireyleri de etkileyen önemli sorunlardan biri olarak görülmektedir (Ojo ve Marcelus, 2021). Enflasyon ile gelir eşitsizliği arasındaki ilişki birçok araştırmacının ilgisini çekmiş olsa da literatürde enflasyonun eşitsizliği nasıl etkilediğine dair net görüş bulunmamaktadır (Afonso ve Sequeira, 2022). Enflasyon ile ilgili endişeler, pandeminin ekonomik sonuçları ve devletin girişimi ile kamuoyunun gündeminde yeniden ön plana çıkmıştır (Agur vd., 2022).

Enflasyon, mal ve hizmetlerdeki genel fiyat düzeyinin zaman içinde sürekli artması şeklinde ifade edilmektedir. Diğer bir deyişle enflasyon, “çok para az mal” olarak tanımlanabilir (Akinsola ve Odhiambo, 2017). Enflasyon kavramı ile fiyatlarda ortaya çıkan istikrarsızlık işletmeler, bireyler ve kamu açısından önemli sonuçlar doğurmaktadır. Enflasyon satın alma gücünü azaltmakta, finansal tabloların doğru bilgileri ortaya koymasını engellemekte ve gerçek olmayan verilerle işletmelerin kar elde etmelerine, yüksek matrah farkının artmasıyla fazla vergi ödemelerine ve sermayenin azalmasına yol açmaktadır (Fergan, 2023).

Enflasyon olgusu dünya genelinde ortaya çıkan Covid-19 ve diğer faktörlerin baş göstermesi ile Türkiye ekonomisini de olumsuz etkilemiş ve enflasyon oranları hızlı bir şekilde artış göstermiştir. Enflasyon kavramı, fiyat düzeyindeki artış ve satın alma gücünde azalmanın yanı sıra işletmelerin finansal tablolarının doğru bilgi aktarmasını da olumsuz etkilemiştir. Dolayısıyla bu tür olumsuzlukların giderilmesi kapsamında enflasyon muhasebesi tekrar önem kazanmıştır (Koçak vd., 2023). Covid-19 salgını, ürünlerin depolanması, korku ve istifçilik gibi aksaklıklar ürün talebinde ani artışlara yol açarak satın alma gücünde azalmalara neden olmuştur (Sodhi vd., 2023). Covid-19 salgınının ortaya çıkması ile tüketicilerin harcama alışkanlıkları ve çalışma şartları değişiklik göstermiştir. Pandemi olgusu ülkelerin gelişmişlik seviyelerine göre farklılaşmakta olup enflasyon oranları ülkelere göre farklılık göstermektedir (Caselli vd., 2020). Özellikle pandemi döneminde yaşanan kapanma ve sosyal mesafe bazı ürün çeşitlerinin sayısını düşürürken, arzın azalmasıyla birlikte bazı ürünlerin çeşitliliğini azaltmıştır. Söz konusu bu durum tüketicilerin fiyat karşılaştırmasını ve maliyetleri değerlendirmesini imkansızlaştırmıştır (Jaravel ve O’Connell, 2020). Enflasyon oranlarının artmasıyla birlikte belirsizliğin yükselmesi, fiyatlardaki genel düzeyi olumsuz etkileyerek yatırımların ertelenmesine, istikrarın bozulmasına, sürdürülebilirliğin yok olmasına ve bireysel olarak refah kaybına zemin hazırlamıştır.

Enflasyon muhasebesi, 5024 Sayılı Kanun ile 1 Ocak 2024 yılında yürürlüğe girmiştir. 2004 yılında enflasyon muhasebesi ile ilgili şartlar oluşmuş ve finansal tablolar enflasyon düzeltmesi kapsamına alınmıştır. Daha sonra 2021 yılı sonuna kadar şartlar sağlanamadığından finansal tablolarda enflasyon muhasebesi uygulanmamıştır (Koçak vd., 2023). 22 Ocak 2022 tarihinde Resmî Gazete’de yürürlüğe giren 7352 Sayılı Kanun ile enflasyon muhasebesi uygulaması 2023 yılına ertelenmiştir. 31.12.2023 tarihli finansal tablolarda enflasyon muhasebe şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın uygulanacağı kesinleşmiştir (Akçay, 2024). Aynı sayılı kanun 2024 yılı için uygulamaya konulmuştur (Koçak vd., 2023). 2023 yılı sonunda ortaya çıkan parasal varlıklardaki farklar 689. “Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar” hesabının borcuna, parasal olmayan kaynaklardaki farklar ise 689. “Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar” hesabının alacağına mahsup edildikten sonra kar ve zarar farkı 570. “Geçmiş Yıl Karları” ya da 580. “Geçmiş Yıl Zararları”nda tutulması öngörülmüştür.

Enflasyon faktörünün oluşmasında birçok etken mevcut olup söz konusu bazı etkenler şu şekilde sıralanabilir (Akyol, 2023); (Çetin ve Bozdoğan, 2023):

“Talep enflasyonuna neden olan tüketici gelirlerinde yaşanan artışla doğru orantılı olarak tüketim talebinin artması”,

- “Tüketime ilişkin toplam talebin, üretimi geçerek arzdan fazla olması”,
- “Para biriminin değerinin düşmesine bağlı olarak ithal ürünlerin fiyatlarının artması”,
- “Kamu harcamalarındaki plansız artış ve verimsizlik”,
- “Artan üretim maliyetleri, iklim koşulları gibi nedenlerden ötürü temel ihtiyaç ürünlerinin taban fiyatların artması”,
- “Tasarrufların artmasına bağlı olarak yatırımların ve üretimin azalması”,
- “Kamu harcamalarındaki artışın, gelirlerindeki artıştan fazla olması”,
- “Dolaşımdaki para hacminin artması”,
- “Düşük faizli ve ucuz kredi verilmesi”.

2022 yılında enflasyon oranları 40 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış olup (Duffy, 2022), mal fiyatlarındaki artışlar nedeniyle bireylerin günlük ihtiyaçlarını karşılama becerilerini zorlamakta ve paranın nasıl harcanağı hakkında belirsizliklere sürüklemektedir (Jones, 2022; Nationwide, 2022; Rosenbaum, 2022). Dolayısıyla, enflasyon oranlarının artması finansal gelişme üzerinde zararlı etkilere yol açmaktadır (Ehigiamusoe vd., 2020; Nasreen vd., 2020). Enflasyon, varlıkların getirilerini azaltmanın yanı sıra satın alma gücünü ve yaşam standartlarını düşürmektedir (Christou vd., 2018; Yeap ve Lean, 2017).

Enflasyon muhasebesi, muhasebe sistemi içerisinde ortaya çıkan eksikliklerin ve yetersizliklerin giderilmesine yardımcı olan ve gerekli önlemleri sağlayan bir yöntem olarak açıklanmaktadır. Enflasyon muhasebesi, muhasebe ve işletme konularını değil; genel muhasebe ilkeleri kapsamında yer alan para ile ölçülme hususlarının enflasyon olgusu sebebi ile değerini kaybetmesi sonucunda tekrardan değerinin kazandırılması ile ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır (Yalçın, 2006). Enflasyon muhasebesi, işletmeler nezdinde oluşabilecek olumsuzlukların azaltılması, vergi kaybının önlenmesi, usulsüzlüklerin tespit edilmesi ve işletmelerin faaliyetlerini aksatmadan olağan şekilde yürütülmesinde önem arz etmektedir.

3. LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ

Akçay (2024) çalışmasında, enflasyon ve enflasyon muhasebesinin yeniden gündeme gelmesi ile enflasyon muhasebesinin nasıl yapılacağı ve şirketler üzerindeki etkilerini ele almıştır. Koçak vd., (2023) çalışmalarında, enflasyonun işletmelerin performansını etkileyip etkilemediğini araştırmışlardır. Gökten vd., (2023) çalışmalarında, stoklar kalemi ile enflasyon arasındaki ilişkiyi ve enflasyonun finansal tablolara etkisini araştırmışlardır. Yıldırım ve Basılğan (2023) çalışmalarında, gerçek yaşamda enflasyon bekleyişlerinin rasyonel bekleyişlerden farklı olarak nasıl oluştuğunu davranışsal iktisat bağlamında teorik ve ampirik literatür temelinde araştırmışlardır. Arzova ve Şahin (2022) çalışmalarında, TMS 29 ve BOBI FRS'deki enflasyon muhasebesi düzenlemelerini ele almışlardır. Shamsadini vd., (2022) çalışmalarında, enflasyon düzeltme işlemlerinden etkilenme durumunu 2015-2019 yılları arasında Tahran Borsasından 112, Bombay borsasından 563 farklı şirket üzerinde ele almışlardır. Yıldız ve Büyükbostancı (2022) çalışmalarında, lojistik sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin yüksek enflasyondan nasıl etkilendiğini araştırmışlardır. Yenisu (2022) çalışmasında, enflasyon muhasebesi konusunun muhasebe bilgi kalitesini arttıran ve finansal tabloların güvenilirliğini sağlayan yöntem şeklinde genel hatlarıyla ele alarak bir uygulama örneği geliştirilmiştir. Ezin (2022) çalışmasında, 2009-2020 dönemleri tekstil, giyim eşyası ve deri sektöründe bulunan 13 işletmenin finansal yapı, likidite, faaliyet ve karlılık oranlarını karşılaştırmalı olarak araştırmıştır. Kantar vd., (2021) çalışmalarında, enflasyonun işletmelerin finansal oranlarına etkisini araştırmışlardır. Kalkay (2021) çalışmasında, 2002-2016 yılları arasında 16 ülkenin Türkiye'de dahil olmak üzere enflasyon oranı ve gelir dağılımı arasındaki ilişki incelemiştir. Jaravel ve O'Connell (2020) çalışmalarında, Birleşik Krallık'ta perakendecilerin verilerini kullanarak Covid-19 salgını zamanındaki enflasyon dinamiklerini araştırmışlardır. Varol (2020) çalışmasında, Türk vergi mevzuatı ile muhasebe standartları açısından enflasyon muhasebesini incelemiştir. Tamimi ve Orban (2020) çalışmalarında, yüksek enflasyonun finansal raporlama ve karar sürecine etkisi araştırmışlardır. Olarewaju vd., (2020) çalışmalarında, enflasyon muhasebesini perakende mağazalarında finansal performans ve örgütsel kararlar üzerinde etkileri olup olmadığını ele almışlardır. Shapiro (2020) çalışmasında, Covid-19'a bağımlı ve bağımsız iki alt kategori oluşturarak enflasyondaki değişimi incelemiştir. Apergis ve Apergis (2020) çalışmalarında, Covid-19 salgınının enflasyon beklentilerinin seyrindeki rolünü ve oynaklığını ABD enflasyon takas oranları üzerinde araştırmışlardır. İleri ve Altınışık (2014) çalışmalarında, enflasyon muhasebesinin gerekliliği ve uygulanabilirliği hakkında meslek mensupları üzerine araştırma yapmışlardır. Acar ve Tugay (2005) çalışmalarında, meslek mensupları üzerinde enflasyon muhasebesi ve uygulamalarına yönelik olarak yapılan hukuki düzenlemeleri araştırmışlardır. Karapınar ve Ayanoglu (2005) çalışmalarında, enflasyon muhasebesi uygulamasının meslek mensupları üzerindeki etkilerini incelemişlerdir.

Literatür incelendiğinde, çalışmaların genellikle enflasyon muhasebesinin işletmelerin performansını ve finansal oranlarını etkileyip etkilemediği, enflasyon muhasebesinin Türk Vergi Mevzuatı ve muhasebe standartları açısından karşılaştırılması, enflasyon ve vergi gelirleri ilişkisi gibi çalışmalar ulusal ve uluslararası kapsamda çeşitli boyutlarıyla ele alınmıştır. Çalışma literatür kapsamında Acar ve Tugay (2005) çalışması olan "Enflasyon Düzeltmesi ve Uygulama Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma" ile Karapınar ve Ayanoglu (2005)'nin "Enflasyon Düzeltmesi Uygulamasının Meslek Mensuplarına Etkisi Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmaları ile benzerlik göstermektedir. Acar ve Tugay (2005)'in çalışması Burdur ve Isparta illerinde muhasebe meslek mensupları üzerinde uygulamanın düzeyini ve beklentileri ile uygulamada karşılaşılan sorunları veya karşılaşılabilecek sorunları tespit etmek olup, Karapınar ve Ayanoglu (2005) ise çalışmalarında Ankara ilinde enflasyon düzeltmesi uygulamasının iş yükü ile gelir ve giderleri arttırıp arttırmadığı, ön sürenin yeterli olup olmadığı, kısmi düzeltme yöntemlerinin tercih edilip edilmediği ve enflasyon muhasebesinin uygulanma başarısını etkileyip etkilemediğini değerlendirmek üzere meslek mensupları üzerinde araştırma yapmışlardır. Araştırma sonuçlarında meslek mensuplarının iş yükünün arttığını, gelirlerinin değişmediğini, enflasyon muhasebesinin uygulamada yetersiz olması nedeniyle başarılı olarak uygulanmadığı, enflasyon muhasebesinin uygulanmasında işletmelerin geçmişteki verilerine ulaşmadaki güçlük ve uygulamacıların bu konuda yeterli bilgi düzeyine sahip

olmadıkları dolayısıyla enflasyon muhasebesinin çok karmaşık bir uygulama olduğu sonuçları tespit edilmiş olup söz konusu çalışmada enflasyon muhasebesi uygulamasının meslek mensupları üzerinde farkındalık, algı ve bilgi düzeyi üzerinde etkisine yönelik üç değişkenin birlikte modele dahil edilmesi çalışmayı farklılaştırmaktadır. Alan yazında herhangi bir çalışmanın mevcut olmaması, bu çalışmanın yürütülmesini gerekli hale getirmiştir. Araştırma teorik kapsamda özgün olup literatüre katkı sağlaması beklenmektedir.

4. ARAŞTIRMA

Çalışmada, araştırmanın amacı, yöntemi, güvenilirlik analizi ve bulgular yer almaktadır.

4.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, muhasebe meslek mensuplarının enflasyon muhasebesine yönelik farkındalık ve algılarının bilgi düzeyleri üzerinde etkisinin olup olmadığını ortaya koymaktır. Meslek mensupları üzerinde söz konusu etkileri belirleyebilmek adına enflasyon muhasebesi uygulaması çeşitli açılardan ele alınmıştır. Enflasyon muhasebesi uygulamasının; uygulamada bilgi, iş yükü, zorluk derecesi, karşılaşılan sorunlar, uygulama başarısı, muhasebe kayıt sistemi dışında tutulup tutulmaması, uygulama için verilen ön sürenin ve eğitimin yeterli olup olmadığı vb. faktörlerin meslek mensuplarının konuyla ilgili değerlendirmeleri ele alınmıştır.

4.2. Araştırmanın Yöntemi ve Verilerin Toplanması

Enflasyon muhasebesinin tekrardan gündeme gelmesiyle meslek mensuplarının iş yükü artmıştır. Dolayısıyla, işletmelerin beklentilerini karşılamak ve finansal tabloların gerçeğe uygun olarak hazırlanması noktasında muhasebe meslek mensuplarına önemli görevler düşmektedir. Enflasyon muhasebesinin işletmelerde doğru uygulanması için muhasebe alanında alt yapının kurulması önem taşımaktadır. Dolayısıyla meslek mensuplarına önemli sorumluluklar düşmekte olup bu çerçevede enflasyon muhasebesi uygulamasının meslek mensupları üzerindeki etkileri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Söz konusu etkiler algı, farkındalık ve bilgi kapsamında ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmada; Batman-Siirt SMMMO'ya kayıtlı olan muhasebe meslek mensuplarının muhasebe süreçlerinde ve finansal tabloların doğru olarak hazırlanmasında enflasyon muhasebesi hakkındaki düşünceleri, muhasebe süreçlerinde enflasyon muhasebesi uygulamalarına ilişkin farkındalıkları, algıları ve bilgi düzeyleri değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Araştırma evrenini Batman-Siirt SMMMO'ya kayıtlı bulunan muhasebe meslek mensupları oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, Batman-Siirt SMMMO'ya kayıtlı meslek mensuplarına oda yönetim kurulu sekreteri aracılığı ile ulaşılmaya çalışılmıştır. Meslek mensuplarının e-posta adreslerine anket formu gönderilmiştir. Araştırmada anket formu için tüm etik izinler alınarak Google form üzerinden muhasebe meslek mensuplarından yanıtlamaları istenmiştir. Araştırmada kullanılan anket formunun oluşturulmasında literatürde yer alan çalışmalardan faydalanılmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; meslek mensuplarının demografik özellikleri ele alınmıştır. Demografik özellikler için muhasebe meslek mensuplarına 3 soru yöneltilmiştir. İkinci bölümde ise meslek mensuplarının enflasyon muhasebesi uygulamalarına ilişkin algı, farkındalık ve bilgi düzeyini ortaya koymak üzere toplam 21 soru yöneltilmiştir. Ankette 3 değişken için ayrı ayrı başlıklar halinde sorular belirlenmiş olup “bilgi düzeyi” için 11, “algı” için 6, “farkındalık” için 4 adet soru yöneltilmiştir. İlgili önermeler için 5’li likert ölçeği kullanılmıştır.

Meslek mensuplarının enflasyon muhasebe uygulamalarına ilişkin bilgi düzeyi, enflasyon muhasebesi algısı ve farkındalığını değerlendirmek üzere “Karapınar ve Ayanooğlu (2005) ile “Acar ve Tugay (2005) tarafından hazırlanan anket çalışmalarından yararlanılmıştır.

4.3. Araştırmanın Etik İzinleri

“Enflasyon Muhasebesi Uygulaması ile İlgili Meslek Mensupları Üzerine Bir Araştırma: Batman-Siirt Örneği” adlı çalışmada kullanılan anket soruları “İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler” etik kurulu raporunda olumlu olarak değerlendirilmiştir. Etik Kurulu kararı tarih ve sayısı: 11.09.2024- 70339 olarak izin alınmıştır.

5. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde enflasyon muhasebesine yönelik meslek mensuplarının algı, farkındalık ve bilgi düzeyi değerleri arasında bir ilişki olup olmadığı ölçülmüştür. Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ortaya çıkan enflasyon muhasebesine yönelik algı, farkındalık ve bilgi düzeyi değişkenlerinin kendi aralarındaki korelasyon

ilişkileri ile enflasyon muhasebesine yönelik algı ve farkındalığın bilgi düzeyi üzerinde bir etkisi olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca demografik değişken gruplarının enflasyon muhasebesine yönelik algı, farkındalık ve bilgi düzeyi puan ortalamalarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı da ölçülmüştür.

Bu çalışmada örneklem sayısı G*power programının 3.1.9.4 versiyonu kullanılarak belirlenmiştir. Enflasyon muhasebesiyle ilgili algı ve farkındalık ile enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi düzeyi arasındaki ilişkinin araştırıldığı bu çalışmada alfa hata payı 0,05 ve güç değeri 0,8 olmak üzere iki yönlü korelasyon ilişkileri test edilmiştir. Kritik korelasyon katsayılarının (-0,215) ile (+0,215) arasında ve asıl güç değerinin 0,800 olacağı durum için en az 84 gözlem değeriyle analizlerin yapılması uygun olacaktır. 0,8 (veya %80) güç değerinin kullanımı istatistiksel hipotez testinde standarttır ve Tip II hata riski ile pratik uygulanabilirlik arasındaki dengeye göre seçilir. Cohen'in (1988) güç analizi üzerine yaptığı çalışma, özellikle psikoloji ve davranış bilimleri alanlarında 0,8 güç kullanma kuralının temelini oluşturmuştur.

5.1. Veri Toplama Araçlarının Güvenilirlik Analizleri

Çalışmada kullanılan algı, farkındalık ve bilgi düzeyi için toplam 21 soru oluşturulmuştur. Belirlenen 3 değişken için ayrı ayrı başlıklar halinde sorular ifade edilmiş olup “Algı” için 6 adet, “Farkındalık” için 4 adet ve “Bilgi düzeyi” için 11 adet soru havuzu oluşturulmuştur.

Ölçekler Cronbach's Alfa değeri kullanılarak analiz edilmiş ve maddeler çıkarıldığında Cronbach's Alfa değerinin yükselip yükselmediğine bakılarak değişkenler tanımlanmıştır. Çıkarılması halinde Cronbach's Alfa değerini yükseltecek bir madde olmadığında “Cronbach's Alfa” değerinin 0,6 ve üzerinde olması halinde mevcut maddelerin ortalaması alınarak değişkenler tanımlanabilir (Akgül ve Çevik, 2003).

Çalışmada, en az toplanması gereken sayı olarak belirtilen 84 örneklemden daha fazlası olan 165 katılımcıdan elde edilen verilerle yapılan güvenilirlik analizleri sonucunda enflasyon muhasebesine yönelik algı, farkındalık ve bilgi düzeyi ölçeklerinde herhangi maddenin çıkartılmasına gerek kalmadan değişkenler tanımlanmıştır. Algı, Farkındalık ve Bilgi Düzeyi değişkenlerine ilişkin önermelerin ölçeklerinin nihai güvenilirlik değerleri sırasıyla 0,617; 0,644 ve 0,822 olarak ortaya çıkmıştır.

Ölçeklerin güvenilirliğinin belirlenmesinde Cronbach's Alfa katsayısı sıklıkla uygulanan bir yöntemdir (Alpar, 2020). Cronbach's Alfa güvenilirlik aralığı şu şekildedir (Kurtlar ve Yıldız, 2020);

- “ $0.00 \leq \alpha < 0.40$ aralığında test güvenilir değildir”,
- “ $0.40 \leq \alpha < 0.60$ aralığında olan testin güvenilirliği düşüktür”,
- “ $0.60 \leq \alpha < 0.80$ aralığında test oldukça güvenilirdir”,
- “ $0.80 \leq \alpha < 1.00$ aralığında ise test yüksek güvenilirliğe sahiptir”.

Söz konusu güvenilirlik analizleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Algı, Farkındalık ve Bilgi Düzeyi Ölçekleri için Güvenirlik Analizleri

Ölçek	Cronbach's Alpha	İfade Sayısı
Algı	0,617	6
Farkındalık	0,644	4
Bilgi Düzeyi	0,822	11

5.2. Araştırmanın Hipotezleri ve Araştırma Modeli

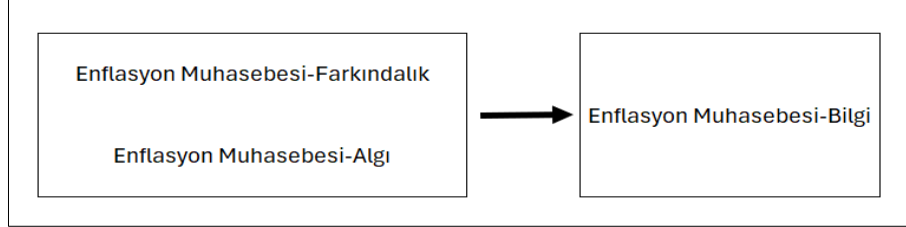
Meslek mensuplarının enflasyon muhasebesiyle ilgili algı, farkındalık ve bilgi düzeylerinin ölçüldüğü bu çalışmada güvenilirlik analizi sonrasında ortaya çıkan değişkenler üzerinden araştırma modeli kurulmuştur. Enflasyon muhasebesiyle ilgili algı ve farkındalığın enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığı incelenmiştir. Buna göre araştırma hipotezleri aşağıdaki gibidir:

H₁: Enflasyon muhasebesiyle ilgili farkındalığın meslek mensuplarının bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H₂: Enflasyon muhasebesiyle ilgili algının meslek mensuplarının bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

Araştırma modeli araştırma hipotezine uygun olarak aşağıdaki Şekil 1’de görselleştirilmiştir.

Şekil 1. Enflasyon Muhasebesiyle İlgili Farkındalık ve Algının Enflasyon Muhasebesiyle İlgili Bilgi Düzeyi Üzerindeki Etkisine Dair Araştırma Modeli

5.3. Değişkenler Arası İlişkiler: Korelasyon Analizi

Tablo 2. Değişkenler Arasındaki Korelasyon Değerleri

	1	2	3
1 Bilgi	1,000	,602**	,641**
2 Farkındalık		1,000	,584**
3 Algı			1,000

N= 165, *p<0,05, **p<0,01

Tablo sonuçları araştırma değişkenlerinden enflasyon muhasebesiyle ilgili bilginin farkındalık ($r=0,602$) ve algıyla ($r=0,584$) pozitif ve orta derecede bir korelasyon ilişkisi olduğunu göstermektedir. Bu durumda enflasyon muhasebesiyle ilgili farkındalık ve algı arttıkça enflasyon muhasebesiyle ilgili bilginin de arttığı görülmektedir.

5.4. Hipotez Testleri: Regresyon Analizleri

Bu çalışmada enflasyon muhasebesiyle ilgili farkındalık ve algının enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığı ölçülmüştür. Yapılan çoklu regresyon analizi sonuçları Tablo 3’te görselleştirilmiştir.

Tablo 3. Enflasyon Muhasebesiyle İlgili Farkındalık ve Algının Enflasyon Muhasebesiyle İlgili Bilgi Düzeyi Üzerindeki Etkisi

	Beta	Sig.
Farkındalık	0,310	0,000
Algı	0,149	0,021
Düzeltilmiş R2	0,286	
N	157	
F	33,924	
Sig	,000	
S.E.	0,50075	

Tablo incelendiğinde farkındalık ve algı değişkenlerinin bilgi düzeyi değişkeni üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi olduğu görülmektedir. Bu durumda enflasyon muhasebesiyle ilgili farkındalık ve algı arttıkça enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi düzeyi de artmaktadır. Farkındalık ve algı değişkenleri enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi düzeyi değişkeninin %28,6’sını açıklamaktadır. Bu oran çok yüksek olmasa da önemli bir açıklama oranıdır. Standardize beta katsayılarına bakıldığında ise farkındalığın bilgi düzeyi üzerindeki etkisinin algıya göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durumda farkındalık değişkeni algı değişkenine göre bilgi düzeyi değişkeninin daha yüksek bir oranını açıklamaktadır.

5.5. Demografik Frekans Analizleri

Demografik değişkenler olan cinsiyet, yaş ve mesleki çalışma süresi değişkenlerinin frekans değerleri aşağıdaki Tablo 4’te görselleştirilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		Sıklık(N=165)	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	125	75,8
	Kadın	39	23,6
Yaş	30 Yaş Altı	24	14,5
	30-50 Arası	117	70,9
	50 ve Üstü	24	14,5
Mesleki Çalışma Süresi	0-10 Yıl Arası	56	33,9
	11-20 Yıl Arası	51	30,9
	21-30 Yıl Arası	43	26,1
	31 Yıl ve Üzeri	15	9,1

Tablo incelediğinde katılımcı erkek sayısının %75 ile daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Yaş gruplarında ise katılımcıların yaklaşık %71’i 30-50 yaş arasındadır. Mesleki çalışma süresi 30 yılın üzerinde olan %10’luk bir katılımcı oranı varken diğer yaş gruplarının katılımcı sayıları birbirine oldukça yakındır. Her grupta yeterli sayıda gözlem sayısı vardır.

5.5.1. Cinsiyet ve Araştırma Değişkenleri İlişkisi

Enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi, farkındalık ve algının cinsiyet gruplarına göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. İki gruplu cinsiyet değişkeni gruplarının araştırma değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı grup içi normal dağılım sağlanmadığından “Mann Whitney U” testiyle test edilmiştir. Normal dağılım çarpıklık ve basıklık değerleriyle ölçülmüştür. -2 ile +2 arasındaki çarpıklık ve basıklık değerleri normal dağılımın sağlandığını, bu aralığın dışındaki değerler ise normal dağılımın sağlanmadığını gösterir (George ve Mallery, 2010). Analiz sonuçları Tablo 5’te görselleştirilmiştir.

Tablo 5. Cinsiyet ve Araştırma Değişkenleri İlişkisi

Grup Değişkeni		İstatistik Değerler			Mann Whitney U		Normallik	
Cinsiyet		N	Ort.	Ss	Z	Sig.	Çarpıklık	Basıklık
Bilgi	Erkek	125	4,632	0,66	-1,086	0,277	-3,089	11,931
	Kadın	39	4,829	0,246			-1,295	0,440
Farkındalık	Erkek	125	1,837	0,782	-1,224	0,221	0,646	-0,361
	Kadın	39	1,667	0,733			2,822	-0,468
Algı	Erkek	125	1,771	0,823	-1,169	0,242	1,093	0,850
	Kadın	39	1,558	0,578			0,256	-2,697

Test sonucunda enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi, farkındalık ve algının erkek ve kadın grupları için anlamlı olarak farklılaşmadığı ($p>0,05$) görülmüştür.

5.5.2. Yaş ve Araştırma Değişkenleri İlişkisi

Enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi, farkındalık ve algının yaş gruplarına göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. İki gruplu yaş değişkeni gruplarının araştırma değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı grup içi normal dağılım sağlanmadığından kruskal wallis testiyle test edilmiştir. Anlamlı olan test sonuçları Tamhane T2 post-hoc testine bakılarak yorumlanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 6’da görselleştirilmiştir.

Tablo 6. Yaş ve Araştırma Değişkenleri İlişkisi

Grup Değişkeni		İstatistik Değerler			Kruskall Wallis		Normallik	
Yaş		N	Ort.	Ss	KW-H	Sig.	Çarpıklık	Basıklık
Bilgi	“30 Yaş Altı”	24	4,944	0,127	22,644	0,000	-2,555	6,497
	“30-50 Arası”	117	4,725	0,523			-3,873	20,496
	“50 ve Üstü”	24	4,201	0,887			-1,963	5,118
Farkındalık	“30 Yaş Altı”	24	1,323	0,678	24,83	0,000	2,222	4,317
	“30-50 Arası”	117	1,796	0,766			0,811	0,008
	“50 ve Üstü”	24	2,271	0,575			-0,344	-0,388
Algı	“30 Yaş Altı”	24	1,25	0,46	19,177	0,000	1,458	0,365
	“30-50 Arası”	117	1,74	0,784			1,133	1,155
	“50 ve Üstü”	24	2,104	0,755			0,668	2,455

Tablo incelendiğinde yaş gruplarının enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi, farkındalık ve algı ortalamalarının anlamlı olarak farklılaştığı ($p < 0,05$) görülmektedir. Post hoc test sonucu yaş arttıkça enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi ortalamasının azaldığını fakat farkındalık ve algının arttığını göstermektedir.

5.5.3. Mesleki Çalışma Süresi ve Araştırma Değişkenleri İlişkisi

Enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi, farkındalık ve algının mesleki çalışma süresi gruplarına göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. İki den fazla gruplu mesleki çalışma süresi değişkeni gruplarının araştırma değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı grup içi normal dağılım sağlanmadığından kruskall wallis testiyle test edilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 7’de görselleştirilmiştir.

Tablo 7. Mesleki Çalışma Süresi ve Araştırma Değişkenleri İlişkisi

Grup Değişkeni		İstatistik Değerler			Kruskall Wallis		Normallik	
Mesleki Çalışma Süresi		N	Ort.	Ss	F	Sig.	Çarpıklık	Basıklık
Bilgi	0-10 Yıl Arası	56	4,783	0,344	2,304	0,056	-1,459	1,251
	11-20 Yıl Arası	51	4,735	0,639			-4,217	20,665
	21-30 Yıl Arası	43	4,624	0,573			-2,200	4,917
	31 Yıl ve Üzeri	15	4,278	0,987			-2,485	7,317
Farkındalık	0-10 Yıl Arası	56	1,661	0,741	1,955	0,059	1,184	2,254
	11-20 Yıl Arası	51	1,688	0,81			1,112	0,391
	21-30 Yıl Arası	43	2,006	0,776			-0,053	-2,397
	31 Yıl ve Üzeri	15	2,067	0,547			0,364	-0,817
Algı	0-10 Yıl Arası	56	1,643	0,664	2,438	0,055	0,881	0,602
	11-20 Yıl Arası	51	1,565	0,75			1,523	2,513
	21-30 Yıl Arası	43	1,831	0,82			0,798	0,296
	31 Yıl ve Üzeri	15	2,233	0,909			1,112	1,108

Test sonucunda enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi, farkındalık ve algının mesleki çalışma süresi grupları için anlamlı olarak farklılaşmadığı ($p > 0,05$) görülmüştür.

Tablo 8. Hipotez Testleri Sonuçları

Hipotez	Sonuç
H1: “Enflasyon muhasebesiyle ilgili farkındalığın bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır”	Desteklenmiştir
H2: “Enflasyon muhasebesiyle ilgili algının bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi vardır”	Desteklenmiştir

6. SONUÇ

Meslek mensuplarının enflasyon muhasebesine ilişkin bilgi, farkındalık ve algısının ölçüldüğü bu çalışmada enflasyon muhasebesine ilişkin farkındalık ve algının enflasyon muhasebesine ilişkin bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığı test edilmiştir. Analizler sonucunda farkındalık ve algı değişkenlerinin bilgi düzeyi değişkeni üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi olduğu görülmüştür. Enflasyon muhasebesiyle ilgili farkındalık ve algı arttıkça enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi düzeyi de artmaktadır. Farkındalık ve algı değişkenleri enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi düzeyi değişkeninin %28,6'sını açıklamaktadır. Bu oran çok yüksek olmasa da önemli bir açıklama oranıdır. Ayrıca enflasyon muhasebesiyle ilgili farkındalığın bilgi düzeyi üzerindeki etkisinin algıya göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Demografik değişkenlere bakıldığında bilgi, farkındalık ve algının erkek ve kadın grupları ile mesleki çalışma süresi grupları için anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Yaş gruplarının enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi, farkındalık ve algı ortalamaları ise anlamlı olarak farklılaşmıştır. Yaş arttıkça enflasyon muhasebesiyle ilgili bilgi ortalamasının azaldığı, fakat farkındalık ve algının arttığı görülmektedir.

Genel olarak bakıldığında enflasyon muhasebesi uygulamaları ile ilgili bu süreçte aktif rol oynayan meslek mensuplarının uygulama karşısındaki tutumlarına yönelik çalışmaların eksik olduğu görülmektedir. Oysaki bu süreçte en çok zorlanan ve de işletmelerin bu uygulama karşısında sürdürülebilirliğine katkı sağlayan meslek mensupları ile ilgili çalışmaların artırılması fayda sağlayacaktır. Dolayısıyla, literatürde çalışmaların az olması ve konuyla ilgili eksikliklerin giderilmesi kapsamında önem taşıdığı söylenebilir.

Literatürde enflasyon muhasebesi ile ilgili sayısız çalışmalar mevcut olup bu çalışma meslek mensuplarının enflasyon muhasebesine ilişkin farkındalık ve algının bilgi düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığı yönüyle farklılaşmaktadır. Çalışma verileri Batman-Siirt SMMMO'ya uygulanan anket aracılığıyla elde edilmiştir. Çalışma bu yönüyle kısıt oluşturmaktadır. Bu çalışma, az sayıda meslek mensubunun katılımıyla gerçekleşmiştir. Dolayısıyla bundan sonraki çalışmalarda aynı konunun daha fazla meslek mensubu üzerinde uygulanması ve ölçeklere ilaveten sorunlar ve uygulamada karşılaşılan zorlukların dahil edilmesi veya eğitim verilen ve verilmeyen illere göre enflasyon muhasebesi uygulamalarının meslek mensupları üzerinde yarattığı algının karşılaştırılması ya da farklı analiz yöntemlerinin uygulanması literatüre katkı sağlayacaktır. Çalışma, araştırmacıların sonraki çalışmalarına öneri niteliği taşımaktadır.

YAZARIN BEYANI

Katkı Oranı Beyanı: Yazar, çalışmanın tümüne tek başına katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı: Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

KAYNAKÇA

- Acar, D. ve Tugay, O. (2005). Enflasyon düzeltmesi ve uygulama düzeyinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (26), 81-94.
- Afonso, O. ve Sequeira, T. (2022). The effect of inflation on wage inequality: A North–South monetary model of endogenous growth with international trade. *Journal of Money, Credit and Banking*, 55(1), 215-249.
- Agur, I., Capelle, D., Dell’Ariccia, G. ve Sandri, D. (2022). Monetary finance: do not touch, or handle with care? Washington, DC, U.S.A: *International Monetary Fund, Publication Services*, 1-47.
- Akçay, S. (2024). Türkiye’de yeniden yüksek enflasyon nedeniyle enflasyon muhasebesi süreci ve bir uygulama. *Malatya Turgut Özal Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 104-123.
- Akgül, A. ve Çevik, O. (2003). *İstatistiksel analiz teknikleri*. Emek Ofset.

- Akinsola, F. A. ve Odhiambo, N. M. (2017). Inflation and economic growth: A review of the international literature. *Comparative Economic Research*, 20(3), 41-56.
- Akyol, M. (2023). Enflasyon ve enflasyon muhasebesi çerçevesinde bilançolara etkiye dair genel bakış. *Mali Çözüm*, 33(175), 279-290.
- Alpar, R. (2020). *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler* (6. Baskı). Detay Yayıncılık.
- Arzova, S. B. ve Şahin, B. Ş. (2022). Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama süreçleri ve enflasyon muhasebesinin finansal tablolara etkisi. *Mali Çözüm*, 32(170), 13-31.
- Caselli, F., Grigoli, F., Lian, W. ve Sandri, D. (2020). *The great lockdown: Dissecting the economic effects*. In World Economic Outlook.
- Christou, C., Gupta, R., Nyakabwo, W. ve Wohar, M. E. (2018). Do house prices hedge inflation in the US? a quantile cointegration approach. *International Review of Economics & Finance*, (54), 15-26.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.
- Çetin, Ö. O. ve Bozdoğan, T. (2023). Enflasyon muhasebesine geri dönüş: Enflasyon muhasebesi konulu makalelerin bibliyometrik analizi. *Dumlupınar Üniversitesi İİBF Dergisi*, (12), 78-89.
- Çevik, Z. (2023). Enflasyon düzeltmesinin finansal raporlamaya etkisi: Türkiye bağlamında bir inceleme. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Alanında Uluslararası Araştırmalar XVIII*, 207-223.
- Duffy, S. (2022). *When inflation rises, health outcomes fall*. *Harvard Business Review*, 29.
- Ehigiamusoe, K. U., Lean, H. H. ve Chan, J. H. (2020). Influence of macroeconomic stability on financial development in developing economies: Evidence from West African region. *The Singapore Economic Review* 65(4), 837-856.
- Ezin, Y. (2022). Tekstil sektörünün oran analizi ve topsis yöntemi ile değerlendirilmesi. *Kafkas Üniversitesi İİBF Dergisi*, 13(25), 213-243.
- Fergan, Ö. (2023). *Enflasyon düzeltmesi uygulamasının mülkiyet hakkı bakımından değerlendirilmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: a simple guide and reference*. 17.0 Update (10th Edition). Pearson.
- Gökten, S., Okan Gökten, P. ve Mollaoğulları, B. F. (2023). Stoklar ve enflasyon muhasebesi uygulaması: BIST30 imalat işletmeleri üzerine bir değerlendirme. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 718-731.
- İleri, H. ve Altınışık, İ. (2004). Enflasyon düzeltmesinin gerekliliği enflasyon muhasebesinin uygulanabilirliği ve muhasebeciler üzerinde yapılan bir araştırma: Karaman Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 7(1-2), 39-52.
- Jaravel, X. ve O'Connell, M. (2020). *Inflation spike and falling product variety during the great lockdown*. CEPR Discussion Papers 14880.
- Jones, J. M. (2022). *Inflation now causing hardship for majority*. Gallup.

- Kalkay, D. (2021). Enflasyon hedeflemesi stratejisi uygulayan ülkelerde gerçekleşen enflasyon oranı ve gelir dağılımı arasındaki ilişki: Panel veri analizi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 1200-1211.
- Kantar, M. A., Abar, H. ve Öndeş, T. (2021). Enflasyonun işletmelerin finansal oranlarına etkisi: BIST imalat sektöründe bir uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (90), 1-18.
- Karapınar, A. ve Ayanoğlu, Y. (2005). Enflasyon düzeltmesi uygulamasının meslek mensuplarına etkisi üzerine bir araştırma. *Muhasebe ve Denetim Bakış*, (16), 1-16.
- Koçak, H., Kısakürek, M. M. ve Babacan, A. (2023). Enflasyon düzeltme işlemlerinin işletme performansına etkisi BİST’te bir uygulama. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 58(2), 1525-1546.
- Kurtlar, M. ve Yıldız, E. (2020). Muhasebe dersine yönelik tutumların bireysel ve bölümsel farklılıklarının belirlenmesi: Mersin Üniversitesi örneği. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 52-67.
- Lu, S., Coutts, K. ve Gudgin, G. (2023). Energy shocks and inflation episodes in the UK. *Energy Economics*, 129(2), 1-15.
- Nasreen, S., Mahalik, M. K., Shahbaz, M. ve Abbas, Q. (2020). How do financial globalization, institutions and economic growth impact financial sector development in european countries? *Research in International Business and Finance*, (54), 101247.
- Nationwide. (2022). *Inflation taking a toll on health care and nutrition decisions in U.S.* <https://news.nationwide.com/101722-americans-making-tradeoffs-to-pay-health-care-costs/>.
- Ojo, J. I. ve Marcelus, N. A. (2021). Effects of accounting bases on financial reporting in Nigeria: The case of Kaduna state. *International Journal of Business and Economics Research*, 10(1), 27-33.
- Olarewaju, O., Mbambo, M. ve Ngiba, B. (2020). Effects of inflation accounting on organizational decisions and financial performance in South African retail stores. *Problems and Perspectives in Management*, 18(4), 85-95.
- Rosenbaum, E. (2022). *As inflation bites and America’s mood darkens, higher-income consumers are cutting back, Too.* CNBC. <https://www.cnn.com/2022/04/08/as-inflation-bites-higher-income-consumers-are-cutting-back-too.html>.
- Shamsadini, H., Nasab, V. B. ve Mulla, J. (2022). The moderating effect of the inflation on the relationship between asset revaluation and the financial statements of companies listed on the Tehran and Bombay stock exchanges. *Iranian Journal of Accounting, Auditing and Finance*, 6(2), 53-68.
- Shapiro, A. H. (2020). Monitoring the inflationary effects of Covid-19. *FRBSF Economic Letter*, (24), 1-6.
- Sodhi, M. S., Tang, C. S. ve Willenson, E. T. (2023). Research opportunities in preparing supply Chains of essential goods for future pandemics. *International Journal of Production Research*, 61(8), 2416-2431.
- Tamimi, O. ve Orbán, I. (2020). Hyperinflation and its impact on the financial results. *Intellectual Economics*, 14(2), 5-16.
- Varol, N. (2020). Inflation accounting in terms of tax legislation and accounting standards in Turkey. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (93), 19-30.
- Yalçın, D. (2006). *İktisadi ve mali etkileriyle Türkiye’de enflasyon muhasebesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Celal Bayar Üniversitesi.

- Yeap, G. P. ve Lean, H. H. (2017). Asymmetric inflation hedge properties of housing in Malaysia: New evidence from nonlinear ARDL approach. *Habitat International*, 62(255), 11-21.
- Yenisu, E. (2022). Enflasyonun finansal tablolara etkisi ve enflasyon muhasebesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(27), 717-741.
- Yıldırım, S. ve Basılğan, M. (2023). Enflasyon bekleyişlerinin oluşumu: Davranışsal iktisat açısından bir analiz. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 1095-1121.
- Yıldız, D. ve Büyükbostancı, A. (2022). Lojistik sektöründe enflasyonun işletme stratejilerine etkisi: Ordu ve Samsun örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar*, 6(22), 275-286.